

STIJGENDE ENERGIE- PRIJZEN ZORGEN VOOR MINDER KOOP- KRACHT

De energieprijzen stijgen en blijven stijgen. Bijna dagelijks wordt de factuur voor gas en elektriciteit duurder. De koopkracht van de gezinnen neemt hierdoor (soms drastisch) een duik en dit dreigt mensen letterlijk in de kou te zetten.

Gemiddeld betaalt een gezin op dit moment 1.033,75 euro per jaar aan elektriciteit en maar liefst 1.517,7 euro aan gas. Dat is al heel veel en aan die hoge kost komt maar geen einde. Bovendien staat de winter voor de deur en dan stijgen de prijzen normaal gezien altijd. 80% van de totale consumptie aan energie valt tussen oktober en maart. Dat heeft als gevolg dat voor veel gezinnen het bijzonder moeilijk wordt - soms gewoonweg onmogelijk - om de facturen te blijven betalen.

Het is niet de eerste keer dat energieprijzen de pan uitswingen. Vandaar dat de regering-Di Rupo in 2014 de btw op elektriciteit had teruggebracht op 6%. Deze maatregel was nodig om de koopkracht te beschermen en betalingsproblemen van mensen te vermijden. Het jaar daaropvolgend schrapte de

regering-Michel (met MR, Open Vld, CD&V en n-va) deze maatregel opnieuw en bracht de btw terug op 21%. Een zware streep door de rekening en een waarvan we vandaag ook nog de gevolgen dragen.

WAAROM BETALEN WE NU MEER?

De stijging van energiekost aan gas en elektriciteit is toe te schrijven aan een aantal variabelen, waarvan geopolitieke een grote rol spelen.

- Door het koude voorjaar en een al beperkte voorraad, kenden de gasvoorraden een aanzienlijke daling. Bovendien hebben ook onderhoudswerkzaamheden aan bepaalde gasinstallaties tijdens de zomer en diverse incidenten het aanbod verminderd. En als er weinig aanbod is, stijgen de prijzen. >

- Daarnaast drijft de grote vraag naar gas in Azië en in Europa de prijzen op. Dat zorgt op zijn beurt voor duurdere elektriciteit omdat de gascentrales die onze elektriciteit leveren, meer moeten betalen voor brandstof.
- Klanten betalen ook meer omdat de stijgende CO2-prijs aan hen wordt doorgerekend.
- Het economisch herstel na de coronapandemie heeft de vraag naar ruwe olie, benzine en diesel wereldwijd doen toenemen, terwijl het aanbod beperkt is. Dus ook die prijzen zitten in stijgende lijn.
- Gelukkig worden lonen, wedden en sociale uitkeringen aangepast aan de levensduurte, via de automatische indexering die we als vakbond blijven afdwingen. Maar de energiekost is maar een deel van onze consumptie-uitgaven en een stijging van dat deel zorgt niet direct voor een overschrijding van de spilindex. Er zit ook steeds vertraging op de toepassing van die indexering en

besteden lage inkomens een groter deel van hun uitgaven aan energiekosten.

WIE IS DAARVAN DE DUPE?

In de eerste plaats de gewone consument. Terwijl de overheid extra inkomsten haalt uit de accijnzen en de grote internationale spelers kunnen incasseren, zijn het de gezinnen die letterlijk de rekening moeten betalen. Dat is nu al duidelijk door hogere voorschotfacturen.

WAT MOET ER GEBEUREN?

Op zondag 17 oktober is het Werelddag tegen de Armoede. Extra onbetaalbare facturen en nog meer slechte vooruitzichten, dreigen nog meer mensen in de armoede te storten.

Het ABVV eist concrete beleidsmaatregelen om de energiefactuur te drukken, ook op korte termijn.

- de verlaging van de BTW op energieprijzen van 21% naar 6%;
- de verlenging van het verruimde stelsel

van sociale tarieven. Zolang er geen structurele maatregelen zijn genomen, moeten de sociale tarieven - die aan het begin van de coronacrisis werden uitgebreid - behouden blijven;

- ook moeten de overheden middelen voorzien om de woningen die in slechte staat verkeren - ook op de (private en publieke) huurmarkt - beter te isoleren zodanig dat energiekosten ook op die manier worden gedrukt.

Het moet gezegd dat de liberalisering van de energiemarkt een volledige mislukking is, zowel wat de kwaliteit van de dienstverlening als de kostprijs voor de gezinnen betreft. Wij vragen dan ook een debat over de organisatie van de energiesector. Nationalisering is een mogelijkheid, in elk geval moet de overheid meer controle verwerven over de sector. En coöperatieven zoals SamenSterker, net als burgercoöperatieven die investeren in hernieuwbare energie moeten meer ondersteuning krijgen.